

Nova agenda europea per a la cultura

Nou programa europeu de cultura

Ciutat de Mallorca, 9 d'abril de 2019

Estanislau Vidal-Folch

Nova agenda europea per a la cultura

Comissió Europea

- (maig 2018): objectius amb dimensions de polítiques social, econòmica i exterior.
1. Introducció: 60 aniversari del tractats de Roma. Reforç de la identitat europea. Sentiment de pertinença. Construcció d'una UE més justa i integradora (innovació, creativitat, ocupació i creixement)
  2. Els reptes i la ambició: crisi financera, desigualtats socials creixents, població més diversa, noves tecnologies i comunicació digital. El paper de la cultura: valors i sentiment de comunitat.
  3. Fonaments de dret: Art 3 del tractat TUE i 167 del Tractat de funcionament. La cooperació.

Tres objectius estratègics:

1. fer servir el potencial de la cultura i la diversitat cultural per al benestar i la cohesió socials promovent la participació en activitats culturals, la mobilitat dels artistes i la protecció del patrimoni;

La Comissió:

- Donarà suport a la recerca sobre les interaccions de la cultura per avaluar-ne l'impacte en els diferents àmbits, incloent-hi la salut i el benestar (2018).
- Desenvoluparà accions específiques per a la inclusió social per mitjà de la cultura i els programes Europa Creativa i Erasmus+,²⁰ i establirà criteris de selecció perquè el programa Europa Creativa incentivi la gestió de projectes en condicions d'igualtat de gènere (2019).
- Engregarà un projecte sobre ciutats i espais culturals i creatius en el marc del programa Europa Creativa per promoure la participació cultural i la regeneració social i urbana (2018).
- Proposarà un programa de mobilitat per a professionals dels sectors culturals i creatius en el marc del programa Europa Creativa (2018-2019).

La Comissió convida els estats membres a:

- Comprometre's a avançar en l'eliminació de les barreres administratives i fiscals a la mobilitat; entre d'altres, a través del proper pla de treball de cultura.

1. impulsar l'ocupació i el creixement en els sectors cultural i creatiu fomentant les arts i la cultura a l'educació, promovent les competències pertinents i impulsant la innovació en la cultura;

La Comissió:

- Participarà en la fase de validació del projecte de l'OCDE « Ensenyar, avaluar i aprendre per competències de pensament crític i creatiu en ensenyament », amb vista a incloure un mòdul de creativitat en el programa per a l'avaluació internacional d'alumnes PISA 2021; a més, la Comissió estudiarà les possibilitats de seguir la mateixa línia en l'educació superior i la formació professional (2018).
- Promourà la música i les arts en l'educació i la formació, també com a tema prioritari del programa Erasmus+ (2019), i fomentarà la creació de mòduls interdisciplinaris en institucions d'educació superior per al desenvolupament de la creativitat, combinant les competències artístiques, les tecnologies de la informació i la comunicació, i les competències empresarials i de negocis (2018).
- Continuarà donant suport a les regions que apliquen l'especialització intel·ligent i les estratègies macroregionals centrades en la cultura, i continuarà promovent el turisme cultural sostenible per mitjà d'una iniciativa europea especialitzada en l'Any europeu.
- Donarà suport a les associacions entre, d'una banda, els professionals i el sector de la creació i, de l'altra, les xarxes europees d'incubadores per a la innovació moguda per la creativitat, tot integrant la ciència i la tecnologia d'avantguarda amb la creativitat, l'art i el disseny.

- Executarà un projecte pilot que fomenti associacions més sòlides entre els sectors de la cultura i la creació, les administracions locals, els actors socials i els que treballen en l'àmbit de l'educació i la formació (2018).
- Explorarà la creació d'una comunitat del coneixement i la innovació en el sector del patrimoni cultural i la creació dins el marc de l'Institut europeu d'innovació i tecnologia (2019).
- Organitzarà un diàleg regular amb els sectors de la cultura i la creació en el context d'una estratègia política industrial renovada, per identificar les necessitats polítiques i apuntalar un marc polític exhaustiu a la UE.
- Iniciarà un diàleg regular amb el sector de la música i executarà l'acció preparatòria *La música mou Europa*.
- Reforçarà el diàleg amb la indústria audiovisual europea, també a través d'esdeveniments del Fòrum del cinema europeu (2018).
- Donarà suport als estats membres per garantir una *remuneració justa* dels artistes i creadors amb debats generals i sectorials, d'acord amb l'estratègia del mercat únic digital.

La Comissió convida els estats membres a:

- Comprometre's amb la millora de les condicions socioeconòmiques dels artistes i creadors, i amb la promoció de l'educació i la formació artística en el marc del proper pla de treball.

1. reforçar les relacions culturals internacionals, aprofitant al màxim el potencial de la cultura per impulsar el desenvolupament sostenible i la pau;

La Comissió i l'Alt Representant:

- Fomentaran els sectors de la cultura i la creació en els Balcans occidentals millorant el finançament del programa Europa Creativa, i consideraran l'ús de l'instrument d'ajuda a la preadhesió per donar suport a la cultura en els països candidats a l'adhesió i als Balcans occidentals, sobretot pel que fa a l'aplicació de les iniciatives emblemàtiques relacionades amb el pla d'acció en favor de la transformació dels Balcans occidentals.
- Prepararan l'inici de la tercera fase del programa cultural de l'Associació Oriental i reforçaran la societat civil a través de la cultura en els països mediterranis.
- Engegaran una acció preparatòria sobre les cases europees de la cultura en els països associats

- Reforçaran el diàleg sobre la cultura amb la Xina i iniciaran un nou diàleg amb el Japó.
- Aplicaran el programa cultural Intra-ACP adreçat als països de l'Àfrica, el Carib i el Pacífic de l'onzè fons europeu de desenvolupament, complementant les accions en el marc d'altres programes de la UE pertinents, a fi de donar suport a la creació d'ocupació, la construcció d'identitat, la formació professional i la cooperació audiovisual, i hi aplicaran la Convenció de la UNESCO de 2005.
- Desenvoluparan estratègies de cooperació cultural a escala regional, començant pels Balcans occidentals, l'Orient mitjà, la regió de l'Àfrica septentrional i l'Amèrica Llatina.
- Afegiran la protecció del patrimoni cultural a les tasques de les missions de la política comuna de seguretat i defensa, si escau, a partir dels projectes i les missions en curs.
- Donaran suport als corredors del patrimoni de la ruta de la seda a l'Àsia central, l'Afganistan i l'Iran.

A més, la Comissió convidarà els estats membres a:

- Cooperar en el desenvolupament d'activitats conjuntes amb la Comissió, l'Alt Representant i els seus serveis, inclòs el Servei europeu d'acció exterior.

Accions transversals

Quan es tanqui l'**Any europeu del patrimoni cultural (2018)**, la Comissió:

- Presentarà un pla d'acció sobre el patrimoni cultural (05/12/2018) i demanarà als estats membres que redactin plans similars a escala nacional i que facin un seguiment de les deu iniciatives europees per mitjà dels plans de treball del Consell en matèria de cultura.
- Proposarà incorporar els resultats de l'Any europeu a programes futurs de la UE i a la política de cohesió.
- Donarà suport a l'aplicació del futur reglament de la UE sobre la importació de béns culturals amb un pla d'acció sobre el comerç il·legal de béns culturals, i crearà una plataforma social d'actors de perfil científic i polítiques sobre el patrimoni cultural en situació de risc.

Digitalització

La Comissió:

- Crearà una xarxa de centres de competència per tot el territori de la UE per preservar el coneixement del patrimoni monumental en perill per mitjà d'una digitalització a gran escala (2019).
- Crearà un directori en línia de pel·lícules europees i llançarà la primera Setmana del cinema de la UE perquè les pel·lícules europees estiguin disponibles per a tots els centres educatius d'arreu d'Europa (2019).
- Establirà una xarxa paneuropea de centres creatius digitals i d'innovació en suport de la transformació digital (2020).
- Proposarà els propers passos per a Europeana, la plataforma digital d'Europa en l'àmbit del patrimoni cultural (2018).
- Engregarà plans de tutoria pilot per a professionals del sector audiovisual — especialment per a dones— per ajudar els nous talents a desenvolupar les seves competències i la seva carrera (2019).
- Estimularà el contacte i la col·laboració entre art i tecnologia per impulsar la innovació sostenible a les empreses i a la societat (2018).

Pla de treball de cultura 2019-2022 (del Consell)

“Considerants”

Declaració i conclusions (*fonaments de dret*)

Reptes d'avui dia als quals ens enfrontem

Plans precedents (*balanç de l'Agenda europea per a la cultura 2007 pàg. 65-71*)

Nova agenda europea per a la cultura, de la Comissió Europea (maig 2018): objectius amb tres dimensions polítiques: social, econòmica i exterior.

Pla de treball de cultura 2019-2022

PRINCIPIS RECTORS (8)

1. doble valor cultural i econòmic de la cultura
2. visió holística i transversal
3. governança cooperativa

II. PRIORITATS (5)

1. Sostenibilitat del patrimoni cultural
2. Cohesió i benestar
3. Ecosistema de suport als artistes i als professionals de la cultura i la creació i als continguts europeus
4. Igualtat de gènere
5. Relacions culturals internacionals

III. APLICACIÓ

1. conjunta
2. dinàmica

IV. ACTUACIONS (17)

Sostenibilitat del patrimoni cultural

1. Governança participativa
2. Adaptació al canvi climàtic
3. Principis de qualitat per a les intervencions en el patrimoni cultural
4. Altres fonts de finançament del patrimoni cultural

Cohesió i benestar social

1. Cohesió social
2. Arquitectura i entorn construït d'alta qualitat per a tothom
3. Comprendre els públics digitals
4. Generació de joves creatius
5. Ciutadania, valors i democràcia

Ecosistema de suport als artistes i als professionals de la cultura i la creació i als continguts europeus

1. Situació i condicions laborals dels artistes i dels professionals de la cultura i de la creació
2. Llibertat artística
3. Coproduccions en el sector audiovisual
4. Diversitat i competitivitat del sector de la música
5. Multilingüisme i traducció
6. Finançament i innovació

Igualtat de gènere

7. Igualtat de gènere en els sectors cultural i creatiu

Relacions culturals internacionals

8. Perspectiva estratègica de les relacions culturals internacionals de la UE